Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

31. mai 2016*

Eelotsusetaotlus — Intellektuaalomand — Autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused — Direktiiv 2001/29/EÜ — Artikli 3 lõige 1 — Direktiiv 2006/115/EÜ — Artikli 8 lõige 2 — Mõiste „üldsusele edastamine“ — Televiisorite paigaldamine taastusravikeskuse pidaja poolt selleks, et võimaldada oma patsientidel telesaateid vaadata

Kohtuasjas C-117/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Landgericht Kölni (Kölni teise astme kohus, Saksamaa) 20. veebruari 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. märtsil 2015, menetluses

Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH

versus

Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte (GEMA),

menetlusest võttis osa:

Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL),

EUROOPA KOHUS (suurkoda)

koosseisus: president K. Lenaerts, kodade presidendid L. Bay Larsen, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, D. Šváby ja C. Lycourgos, kohtunikud A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský (ettekandja), M. Berger, A. Prechal ja M. Vilaras,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. jaanuari 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH, esindajad: *Rechtsanwalt* S. Dreismann ja *Rechtsanwalt* D. Herfs,

— Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), esindajad: *Rechtsanwalt* C. von Köckritz, *Rechtsanwalt* I. Brinker, *Rechtsanwalt* N. Lutzhöft ja *Rechtsanwalt* T. Holzmüller,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

— Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL), esindajad: *Rechtsanwalt* U. Karpenstein ja *Rechtsanwalt* M. Kottmann,

— Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja J. Kemper,

— Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues, D. Colas ja D. Segoin,

— Ungari valitsus, esindajad: G. Szima, M. Z. Fehér ja M. Bóra,

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Samnadda ja T. Scharf,

olles 23. veebruari 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT 2001, L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) artikli 3 lõike 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (ELT 2006, L 376, lk 28) artikli 8 lõike 2 tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus on esitatud taastusravikeskust pidava Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH (edaspidi „Reha Training“) ja Saksamaal muusikavaldkonna autoriõiguste kollektiivse esindamise organisatsiooni Gesellschaft für musikaliche Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab Reha Trainingu keeldumist maksta nimetatud organisatsioonile kaitstud teoste Reha Trainingu ruumides kättesaadavaks tegemisega seotud autoritasusid ja autoriõigusega kaasnevatest õigustest tulenevaid tasusid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2001/29

3 Direktiivi 2001/29 põhjendused 9, 10, 20 ja 23 on sõnastatud järgmiselt:

„(9) Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste ühtlustamise aluseks peab olema kõrgetasemeline kaitse, sest nimetatud õigused on olulised intellektuaalse loomingu seisukohalt. Nende kaitse aitab tagada loovuse säilimise ja arengu autorite, esitajate, tootjate, tarbijate, kultuuri, tööstuse ja laiema üldsuse huvides. Intellektuaalomand on seetõttu tunnistatud omandi lahutamatuks osaks.

(10) Jätkamaks oma loome- ja kunstilist tegevust, peavad autorid ja esitajad saama oma töö kasutamise eest nõuetekohast salvestustasu, samasugust salvestustasu peavad saama tootjad, et neil oleks võimalik nimetatud tegevust rahastada. Fonogrammide, filmide, multimeediatoodete ning tellitavate teenuste laadsete teenuste pakkumiseks on tarvis märkimisväärseid investeeringuid. Intellektuaalomandi õiguste piisav õiguskaitse on vajalik, et tagada nimetatud tasu kättesaamine ning võimaldada kindlustada nendele investeeringutele rahuldav kasum.

[…]

(20) Käesoleva direktiivi aluseks on kõnealuses valdkonnas juba kehtivate direktiividega, eelkõige [nõukogu 19. novembri 1992. aasta] direktiiviga 92/100/EMÜ [rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (EÜT 1992, L 346, lk 61), muudetud nõukogu 29. oktoobri 1993. aasta direktiiviga 93/98/EMÜ (EÜT 1993, L 290, lk 9; ELT eriväljaanne 17/01, lk 141)] ette nähtud põhimõtted ja eeskirjad. Direktiiv 2001/29 arendab neid põhimõtteid ja eeskirju edasi, seostades need infoühiskonnaga. Käesoleva direktiivi sätete kohaldamine ei mõjuta eespool loetletud direktiivide kohaldamist, kui käesolevas direktiivis ei ole ette nähtud teisiti.

[…]

(23) Käesolev direktiiv peaks täiendavalt ühtlustama autoriõigusi teoste üldsusele edastamiseks. Seda õigust tuleb käsitada laiemas mõttes, et hõlmata edastamist ka üldsusele, kes ei viibi paigas, kus teost esitatakse. Nimetatud õigus peaks hõlmama teose igasugust edastamist või vahendamist üldsusele kaabli või kaablita vahendite, kaasa arvatud ringhäälingu kaudu. See õigus ei peaks hõlmama muid tegevusi.“

4 Direktiivi artikli 3 lõige 1 näeb ette:

„Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste sellisel viisil kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal.“

5 Direktiivi artikli 12 lõige 2 sätestab:

„Käesoleva direktiivi kohane autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitse ei mõjuta mingil viisil autoriõiguse kaitset.“

Direktiiv 2006/115

6 Direktiivi 2006/115 põhjenduses 3 on märgitud järgmist:

„Autoriõigusega kaitstud teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide piisavat kaitset rentimis- ja laenutamisõigusega ning autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kaitset salvestusõiguse, levitamisõigusega ja õigusega kanda neid üle ja edastada üldsusele võib sellest tulenevalt pidada ühenduse majandusliku ja kultuurilise arengu seisukohast äärmiselt oluliseks.“

7 Direktiivi artikli 8 lõige 2 näeb ette:

„Liikmesriigid näevad ette õiguse, mille eesmärk on tagada, et kasutaja tasub ühekordse õiglase tasu, kui kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks, ning millega tagatakse, et kõnealune tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammi tootjate vahel. Esitajate ja fonogrammitootjate vahelise lepingu puudumise korral võivad liikmesriigid sätestada tingimused, mille kohaselt see tasu nende vahel jagatakse.“

8 Direktiiviga 2006/115 kodifitseeriti ja tunnistati kehtetuks direktiiv 92/100 (direktiiviga 93/98 muudetud redaktsioonis). Direktiivi 2006/115 artikli 8 sõnastus on siiski jäänud asjaomase kehtetuks tunnistatud direktiivi artikli 8 sõnastusega identseks.

Saksa õigus

9 9. septembri 1965. aasta autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste seaduse (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtgesetz; *Bundesgesetzblatt* 1965 I, lk 1273; põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kohaldatavas redaktsioonis) § 15 lõige 2 sätestab:

„Autoril on […] samuti ainuõigus teost mittemateriaalses vormis üldsusele edastada (üldsusele edastamise õigus). Üldsusele edastamise õigus hõlmab eelkõige:

1) õigust teose esitamiseks, ettekandmiseks ja taasesitamiseks (§ 19);

2) õigust teose üldsusele kättesaadavaks tegemiseks (§ 19a);

3) õigust teose ülekandmiseks ringhäälingu kaudu (§ 20);

4) õigust teose edastamisele video- ja helikandjate kaudu (§ 21);

5) õigust edastada raadiosaateid ja teha need üldsusele kättesaadavaks (§ 22)“.

10 Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste seaduse § 15 lõike 3 kohaselt:

„Teos on edastatud üldsusele, kui see on suunatud suurele arvule isikutele üldsuse seast. Isikuks üldsuse seast on igaüks, kes pole isiklike suhete kaudu seotud teost edastava isikuga või teiste isikutega, kellele teos edastatakse või kellele on see mittemateriaalses vormis kättesaadav.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

11 Taastusravikeskus, mida Reha Training peab, pakub õnnetuses kannatada saanud isikutele oma ruumides operatsioonijärgset taastusravi.

12 Keskus koosneb kahest ooteruumist ja ühest treeningsaalist, millesse paigaldatud televiisorite kaudu võimaldas Reha Training 2012. aasta juunist kuni 2013. aasta juunini oma patsientidel telesaateid vaadata. Neid saateid oli seega võimalik vaadata isikutel, kes viibisid ravi saamiseks taastusravikeskuses.

13 Reha Training ei ole kunagi taotlenud GEMA käest nende saadete kättesaadavaks tegemise luba. Viimane on seisukohal, et selline kättesaadavaks tegemine kujutab endast tema hallatavasse repertuaari kuuluvate teoste üldsusele edastamist. Sellest lähtudes nõudis ta nimetatud äriühingult ajavahemiku 2012. aasta juunist kuni 2013. aasta juunini eest kehtivate tasumäärade alusel arvestatud summa tasumist ning kuna talle tasu ei laekunud, esitas ta Amtsgericht Kölnile (Kölni esimese astme kohus, Saksamaa) nõude mõista Reha Trainingult välja sellele summale vastav kahjuhüvitis.

14 Amtsgericht Köln (Kölni esimese astme kohus) rahuldas selle nõude ning Reha Training esitas nimetatud otsuse peale Landgericht Kölnile (Kölni teise astme kohus, Saksamaa) apellatsioonkaebuse.

15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab direktiivi 2001/29 tõlgendamist puudutavast Euroopa Kohtu praktikast tulenevate kriteeriumide põhjal, et telesaadete kättesaadavaks tegemise puhul Reha Trainingu poolt on tegemist üldsusele edastamisega. Lisaks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et samad kriteeriumid peavad olema kohaldatavad ka selle hindamisel, kas tegemist on „üldsusele edastamisega“ direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, aga sellekohane lahend oleks vastuolus 15. märtsi 2012. aasta kohtuotsusega SCF (C-135/10, EU:C:2012:140).

16 Selles kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et hambaravikabineti patsientide puhul ei ole tegemist „isikutega üldiselt“. Kuna käesoleval juhul ei ole Reha Trainingu pakutavale ravile juurdepääsu muudel isikutel peale keskuse patsientide, ei saa Reha Trainingu patsientide puhul olla tegu „isikutega üldiselt“, vaid „üksikusse rühma“ kuuluvate isikutega.

17 Euroopa Kohus leidis 15. märtsi 2012. aasta kohtuotsuses SCF (C-135/10, EU:C:2012:140) samuti, et hambaravikabineti patsiendid moodustavad väikese, isegi tähtsusetu isikute hulga, kuivõrd enamasti viibib seal korraga väga vähe inimesi. Ka Reha Trainingu patsientide hulk tundub olevat väikesearvuline.

18 Lisaks leidis Euroopa Kohus selles kohtuotsuses, et hambaravikabineti tavapäraste patsientide soov ei ole seal muusikat kuulata, vaid nad kuulevad seda juhuslikult ja see ei ole nende valik. Ka käesoleva kohtuasja puhul vaatavad Reha Trainingu ooteruumides ja treeningsaalis olevad patsiendid telesaateid sõltumata nende endi soovidest ja valikutest.

19 Neil asjaoludel otsustas Landgericht Köln (Kölni teise astme kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas küsimust „üldsusele edastamise“ toimumise kohta direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 ja/või direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses tuleb alati hinnata samade kriteeriumide alusel, nimelt et:

— kasutaja tegutseb oma tegevuse tagajärgedest täielikult teadlikuna, eesmärgiga teha kaitstud teos kättesaadavaks kolmandatele isikutele, kellel tema tegevuseta ligipääs asjaomasele teosele puuduks;

— „üldsus” koosneb määratlemata arvust potentsiaalsetest adressaatidest ning piisavalt suurest arvust isikutest, kusjuures määratlematus esineb juhul, kui tegemist on „isikutega üldiselt”, erinevalt teatavasse üksikusse rühma kuuluvatest konkreetsetest inimestest, ja „piisavalt suure arvu isikute” kriteerium viitab sellele, et üldsuse mõiste eeldab teatava miinimumarvu olemasolu, mistõttu on selle mõiste puhul välistatud asjaomaste isikute liiga väike või tähtsusetu hulk. Selles suhtes on asjakohane nii küsimus, mitmele isikule on sama teos samal ajal kättesaadav, kui ka küsimus, kui paljudele neist on see järjest kättesaadav;

— teost esitatakse uuele kuulajas- või vaatajaskonnale, see tähendab kuulajas- või vaatajaskonnale, keda teose autor ei võtnud arvesse, kui ta andis loa oma teost üldsusele edastamiseks kasutada, välja arvatud juhul, kui kasutatakse spetsiifilist tehnilist lahendust, mis erineb algsel edastamisel kasutatust, ja

— asjakohane on ka küsimus, kas asjaomane kasutamine toimub tulu saamise eesmärkidel, lisaks sellele, et sihtrühm on edastatu suhtes vastuvõtlik, mitte edastamine ei „taba” teda juhuslikult, kusjuures see ei ole üldsusele edastamise eeltingimus?

2. Kas sellises olukorras nagu põhikohtuasjas, kus taastusravikeskuse pidaja paigaldas keskuse ruumidesse televiisorid, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, tehes sel viisil teatavad telesaated oma patsientidele kättesaadavaks, toimub „üldsusele edastamine” direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 või direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, kui telesaateid kättesaadavaks tehes rikuti suure hulga huvitatud isikute, eelkõige heliloojate, sõnade autorite ja muusikakirjastajate, aga ka teoste esitajate, fonogrammitootjate ja sõnaloomingu autorite ning nende kirjastuste autoriõigusi ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi?

3. Kas sellises olukorras nagu põhikohtuasjas, kus taastusravikeskuse pidaja paigaldab keskuse ruumidesse televiisorid, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, võimaldades sel viisil oma patsientidel telesaateid vaadata, toimub „üldsusele edastamine“ direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 ja/või direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses?

4. Kui sellises olukorras nagu põhikohtuasjas leitakse, et toimus üldsusele edastamine eeltoodud tähenduses, siis kas Euroopa Liidu Kohus kinnitab oma senist kohtupraktikat, et raadios üle kantud kaitstud fonogrammide edastamine patsientidele hambaravikabinetis (vt 15. märtsi 2012. aasta kohtuotsus SCF (C-135/10, EU:C:2012:140)) või muudes sarnastes kohtades ei ole üldsusele edastamine?“

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus teatas Euroopa Kohtule 17. aprillil 2015 saadetud kirjas, et Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH-le (GVL) on antud luba võtta osa põhikohtumenetlusest.

21 Prantsuse valitsus palus Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 16 kolmanda lõigu alusel Euroopa Kohtul tulla kokku suurkojana.

Eelotsuse küsimuste analüüs

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma kolme esimese küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, esiteks selgitada, kas sellises asjas nagu põhikohtuasi – milles väidetakse, et telesaadete ülekandmine televiisorite abil, mille taastusravikeskuse pidaja on paigaldanud oma ruumidesse, rikub suure hulga asjaomaste isikute, eelkõige heliloojate, sõnade autorite ja muusikakirjastajate, aga ka teoste esitajate, fonogrammitootjate ja sõnaloomingu autorite ning nende kirjastuste autoriõigusi ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi – tuleb hinnata, kas selline olukord kujutab endast „üldsusele edastamist“, nii direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kui ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses või neist sätetest vaid ühe tähenduses, ning teiseks, kas sellise edastamise toimumine tuleb teha kindlaks samade kriteeriumide alusel. Ta soovib teada ka seda, kas selline ülekandmine kujutab endast „edastamist üldsusele“ ühe ja/või teise asjaomase sätte tähenduses.

23 Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kohaselt on liikmesriigid kohustatud nägema ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sealhulgas nende teoste sellisel viisil üldsusele kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal.

24 Peale selle näeb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõige 2 ette, et liikmesriikide õigusnormid peavad tagama esiteks, et kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutamisel ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamisel tasub kasutaja ühekordse õiglase tasu, ja teiseks, et see tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammi tootjate vahel.

25 Selles suhtes tuleb kõigepealt märkida, et direktiivi 2001/29 põhjendusest 20 nähtuvalt ei tohi selle direktiivi kohaldamine põhimõtteliselt direktiivi 92/100, direktiiviga 93/98 muudetud redaktsioonis (mis kodifitseeriti ja tunnistati kehtetuks direktiiviga 2006/115), sätete kohaldamist piirata, kui direktiivis 2001/29 ei ole ette nähtud teisiti (vt selle kohta kohtuotsus, 9.2.2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Ükski direktiivi 2001/29 säte ei luba aga direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sätestatud põhimõtetest erandit teha.

27 Sellest tuleneb, et direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kohaldamine ei mõjuta direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 kohaldamist.

28 Lisaks peab liidu õiguskorra ühtsuse ja järjepidevuse nõudeid arvestades olema direktiivis 2001/29 ja direktiivis 2006/115 kasutatud mõistetel sama tähendus, välja arvatud juhul, kui liidu seadusandja on konkreetses seadusandlikus kontekstis väljendanud teistsugust tahet (vt selle kohta kohtuotsus, 4.10.2011, Football Association Premier League jt, C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 188).

29 Vastab tõele, et direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 võrdlemisel ilmneb, et nendes sätetes esinevat mõistet „üldsusele edastamine" kasutatakse kontekstides, mis ei ole identsed, ning selle mõiste eesmärk on küll sarnane, kuid siiski osaliselt erinev (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punkt 74).

30 Nimelt on autoritel direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kohaselt preventiivset laadi õigus, mis võimaldab neil teose üldsusele edastamise keelamiseks astuda oma teose võimalike kasutajate ja kasutajate kavatsetava üldsusele edastamise vahele. Seevastu on esitajatel ja fonogrammitootjatel direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel hüvitise saamise õigus, mida neil on võimalik teostada alles pärast seda, kui kasutaja kasutab või on kasutanud kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni üldsusele edastamiseks (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punkt 75).

31 Seda arvestades ei anna miski alust väita, et liidu seadusandja on soovinud omistada mõistele „üldsusele edastamine" direktiivi 2001/29 ja direktiivi 2006/115 kontekstides erinevat tähendust.

32 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 34 märgib, ei saa nende direktiividega kaitstavate õiguste erinev iseloom varjata seda, et vastavate direktiivide sätete kohaselt tekivad need õigused samast asjaolust, nimelt kaitstud teose üldsusele edastamisest.

33 Eeltoodu põhjal tuleb sellises asjas, nagu on põhikohtuasi, kohaldada telesaadete ülekandmise suhtes, mis väidetavalt rikub mitte üksnes autoriõigusi, vaid muu hulgas ka esitajate ja fonogrammitootjate õigusi, nii direktiivi 2001/29 artikli 3 lõiget 1 kui ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõiget 2, omistades neis kahes sättes esinevale mõistele „üldsusele esitamine" sama tähenduse.

34 Seetõttu tuleb kõnealust mõistet hinnata samade kriteeriumide alusel, et muu hulgas vältida vastukäivaid ja omavahel kokkusobimatuid tõlgendusi, vastavalt kohaldatavale sättele.

35 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba sedastanud, et üldsusele edastamise toimumise hindamisel tuleb võtta arvesse paljusid täiendavaid kriteeriume, mis ei ole autonoomsed ja on üksteisest sõltuvad. Kuna need kriteeriumid võivad konkreetsetes olukordades esineda väga erineva intensiivsusega, tuleb neid kohaldada nii eraldi kui ka suhestatuna teistesse kriteeriumidesse (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Peale selle tuleb meenutada, et mõistet „üldsusele edastamine" tuleb käsitada laias tähenduses, mis on sõnaselgelt märgitud ka direktiivi 2001/29 põhjenduses 23 (vt selle kohta kohtuotsus, 7.3.2013, ITV Broadcasting jt, C-607/11, EU:C:2013:147, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Euroopa Kohus on ka sedastanud, et mõistes „üldsusele edastamine" on seostatud kaks kumulatiivset elementi, nimelt teose „edastamise toiming" ja teose edastamine „üldsusele" (kohtuotsus, 19.11.2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Arvestades seda täpsustust, tuleb esiteks mõiste „edastamise toiming" kohta märkida, et selle all mõeldakse teoste igasugust ülekandmist, sõltumata kasutatud tehnilisest vahendist või protsessist (vt selle kohta kohtuotsus, 19.11.2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).

39 Peale selle peab põhimõtteliselt saama teose autorilt eraldi loa teose igakordseks või taaskordseks ülekandmiseks, mis toimub spetsiifilist tehnilist lahendust kasutades (kohtuotsus, 19.11.2015, SBS Belgium, C-325/14, EU:C:2015:764, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).

40 Teiseks peab selleks – nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 37 meenutatud –, et tegemist oleks direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 sätestatud mõistega „üldsusele edastamine“, kaitstud teoseid tegelikult „üldsusele“ edastama.

41 Sellega seoses nähtub Euroopa Kohtu praktikast esiteks, et mõiste „üldsus” viitab määratlemata suurusega potentsiaalsele sihtrühmale ning eeldab peale selle ka piisavalt suurt arvu isikuid (vt selle kohta kohtuotsus, 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punktid 37 ja 38 ning seal viidatud kohtupraktika).

42 Esiteks on Euroopa Kohus rõhutanud, et mis puutub üldsuse „määratlemata“ suurusesse, siis on tegemist teose mis tahes asjakohasel viisil tajutavaks tegemisega „inimestele üldiselt“, erinevalt teatavasse üksikusse rühma kuuluvatest konkreetsetest inimestest (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punkt 85).

43 Teiseks mis puutub seejärel „piisavalt suure arvu isikute“ kriteeriumi, siis on Euroopa Kohus täpsustanud, et selline arv eeldab teatava „miinimumarvu“ olemasolu, mistõttu on „üldsuse“ puhul välistatud asjaomaste isikute liiga väike või tähtsusetu hulk (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punkt 86).

44 Sihtrühma suuruse arvutamisel tuleb arvestada teoste potentsiaalsele sihtrühmale kättesaadavaks tegemise kumulatiivse toimega (vt selle kohta kohtuotsus, 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punkt 39). Eriti tähtis on teada, kui paljudel isikutel on samale teosele juurdepääs samal ajal ja üksteise järel (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, punkt 35).

45 Teiseks on Euroopa Kohus sedastanud, et mõiste „üldsusele edastamine“ alla kuulumiseks peab ülekantud teost näitama „uuele üldsusele“, see tähendab üldsusele, keda kaitstud teoste suhtes õigusi omavad isikud ei võtnud arvesse, kui nad andsid loa teoste kasutamiseks algsele üldsusele edastamise teel (vt selle kohta kohtuotsused, 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punktid 40 ja 42, ning 4.10.2011, Football Association Premier League jt, C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 197).

46 Selles kontekstis on Euroopa Kohus rõhutanud kasutaja rolli, mida ei saa tähelepanuta jätta. Ta on sedastanud, et üldsusele edastamise toimumiseks peab see kasutaja oma tegevuse tagajärgedest täielikult teadlikuna andma kaitstud teoseid sisaldavale ülekantavatele saatele juurdepääsu täiendavale üldsusele, nii et ilma selle tegevuseta ei saa „uus“ üldsus ülekantud teoseid vaadata, isegi kui nad asuvad saate levialas (vt selle kohta kohtuotsused, 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punkt 42, ning 4.10.2011, Football Association Premier League jt, C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 195).

47 Nii on Euroopa Kohus sedastanud, et pubi-, hotelli- ja sanatooriumipidaja on niisugune kasutaja ja tegeleb üldsusele edastamisega, kui ta kannab kaitstud teoseid teadlikult oma klientidele üle, vahendades tahtlikult ringhäälingusignaali oma ettevõttesse paigaldatud tele- või raadioseadmete kaudu (vt selle kohta kohtuotsused, 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punktid 42 ja 47; 4.10.2011, Football Association Premier League jt, C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 196, ning 27.2.2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, punkt 26).

48 Seega selgub, et üldsust, kellele neis ettevõtetes edastamine toimub, ei „tabata“ juhuslikult, vaid see on vastava ettevõtte pidaja sihtrühm (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punkt 91).

49 Tuleb veel rõhutada, et kuigi ülekandmisest tulu saamine ei ole ülekandmise „üldsusele edastamiseks“ kvalifitseerimisel otsustava tähtsusega (vt selle kohta kohtuotsus, 7.3.2013, ITV Broadcasting jt, C-607/11, EU:C:2013:147, punkt 43), ei ole see tähtsusetu asjaolu (vt selle kohta kohtuotsus, 4.10.2011, Football Association Premier League jt, C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punkt 204 ja seal viidatud kohtupraktika), eelkõige selle ülekandmise eest makstava võimaliku tasu kindlaksmääramisel.

50 Just viimati nimetatud kontekstis võib olla asjakohane üldsuse „vastuvõtlikkus“, mida Euroopa Kohus märkis oma 15. märtsi 2012. aasta otsuse SCF (C-135/10, EU:C:2012:140) punktis 91, mille raames ta vastas nii küsimusele esiteks üldsusele edastamise toimumise kohta kui ka teiseks selle edastamise eest tasu saamise õiguse kohta.

51 Nii on Euroopa Kohus sedastanud, et kaitstud teoste ülekandmisel on tulu saamise eesmärk, kui kasutaja võib sellest atraktiivsuse tõttu kasu saada ja seetõttu suurendab selle ettevõtte külastatavust, milles ülekandmine toimub (vt selle kohta kohtuotsus, 4.10.2011, Football Association Premier League jt, C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, punktid 205 ja 206).

52 Mis aga puutub fonogrammide ülekandmisse hambaravikabinetis, siis on Euroopa Kohus aga leidnud, et seal see nii ei ole, kuna hambaarsti patsiendid ei pööra üldiselt sellisele ülekandmisele üldse tähelepanu, mistõttu see ei suurenda atraktiivsust ja seetõttu kabineti külastatavust (vt selle kohta kohtuotsus, 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punktid 97 ja 98).

53 Arvestades erinevaid Euroopa Kohtu praktikas sedastatud kriteeriume, tuleb teha kindlaks, kas sellist telesaadete ülekandmist, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, võib käsitada „üldsusele edastamisena“ direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.

54 Sellega seoses on esiteks, nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 47 märgitud, Euroopa Kohus varem leidnud, et pubi-, hotelli- või sanatooriumipidajad tegelevad edastamisega, kui nad kannavad oma klientuurile kaitstud teoseid sihilikult üle, vahendades tahtlikult ringhäälingusignaali oma ettevõttesse paigaldatud tele- või raadioseadmete abil.

55 Need olukorrad näivad täiesti sarnased põhikohtuasjas käsitletava olukorraga, nagu ilmneb eelotsusetaotlusest, kuna taastusravikeskuse pidaja kannab kaitstud teoseid oma patsientidele ettevõttes olevatesse mitmesse eri kohta paigaldatud televiisorite abil sihilikult üle.

56 Seetõttu tuleb leida, et sellise ettevõtte pidaja teostab teoste edastamist.

57 Mis puutub teiseks taastusravikeskuse patsientide kogumisse, nagu seda põhikohtuasjas käsitletakse, siis tuleb kõigepealt märkida, et Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et tegemist on inimestega üldiselt.

58 Nendest patsientidest moodustuv isikute ring ei ole „liiga väike või tähtsusetu“ eelkõige seetõttu, et need patsiendid võivad näha ülekantud teoseid paralleelselt, asjaomase ettevõtte erinevates kohtades.

59 Neil asjaoludel tuleb tuvastada, et teatava taastusravikeskuse patsientide kogum, nagu seda käsitletakse põhikohtuasjas, moodustab „üldsuse“ direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.

60 Lõpuks ei saa sellise taastusravikeskuse patsiendid näha ülekantud teoseid põhimõtteliselt ilma keskuse pidaja vastava sihipärase tegevuseta. Kuna põhikohtuasi puudutab kaitstud teoste Reha Trainingu ruumides kättesaadavaks tegemisega seotud autoritasude ja autoriõigusega kaasnevatest õigustest tulenevate tasude maksmist, tuleb märkida, et neid patsiente ei ole teose algse üldsusele kättesaadavaks tegemise loa andmisel igal juhul arvesse võetud.

61 Seega moodustavad sellise taastusravikeskuse patsiendid, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, „uue üldsuse“ käesoleva kohtuotsuse punktis 45 viidatud kohtupraktika tähenduses.

62 Eelnimetatud kaalutlusi arvestades tuleb leida, et selline taastusravikeskuse pidaja, nagu on kõne all põhikohtuasjas, teostab üldsusele edastamist.

63 Mis puutub kolmandaks sellise edastamise tulu saamise eesmärki, siis tuleb märkida, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 71 leidis, et kuna paigaldatud televiisorite kaudu telesaadete ülekandmise eesmärk on pakkuda sellise taastusravikeskuse, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, patsientidele meelelahutust nende ravi ning sellele eelneva ootamise ajal, on tegemist lisateenuse osutamisega, millel pole küll meditsiinilist mõju, ent mis parandab keskuse staatust ning atraktiivsust, andes sellele niimoodi konkurentsieelise.

64 Järelikult võib sellises olukorras, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, telesaadete ülekandmine niisuguses taastusravikeskuses nagu Reha Training toimuda tulu saamise eesmärgil, mida võib võtta arvesse vastava ülekandmise eest teataval juhul tasumisele kuuluva tasu summa kindlaksmääramisel.

65 Kõiki eelnimetatud kaalutlusi arvestades tuleb kolmele esimesele küsimusele vastata, et sellises asjas, nagu on põhikohtuasi, milles väidetakse, et telesaadete edastamine televiisoritega, mille taastusravikeskuse pidaja on paigaldanud oma ruumidesse, rikub suure hulga asjaomaste isikute, eelkõige heliloojate, sõnade autorite ja muusikakirjastajate, aga ka teoste esitajate, fonogrammitootjate ja sõnaloomingu autorite ning nende kirjastuste autoriõigusi ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi, tuleb hinnata, kas selline olukord kujutab endast „üldsusele edastamist“ nii direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 kui ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, ning seda tuleb teha samade tõlgenduskriteeriumide alusel. Peale selle tuleb neid kaht sätet tõlgendada nii, et selline ülekandmine vastab „üldsusele edastamisele“.

66 Arvestades neile kolmele küsimusele antud vastust, ei ole neljandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

67 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Sellises asjas, nagu on põhikohtuasi, milles väidetakse, et telesaadete edastamine televiisoritega, mille taastusravikeskuse pidaja on paigaldanud oma ruumidesse, rikub suure hulga asjaomaste isikute, eelkõige heliloojate, sõnade autorite ja muusikakirjastajate, aga ka teoste esitajate, fonogrammitootjate ja sõnaloomingu autorite ning nende kirjastuste autoriõigusi ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi, tuleb hinnata, kas selline olukord kujutab endast „üldsusele edastamist“ nii Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas artikli 3 lõike 1 kui ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas artikli 8 lõike 2 tähenduses, ning seda tuleb teha samade tõlgenduskriteeriumide alusel. Peale selle tuleb neid kaht sätet tõlgendada nii, et selline ülekandmine vastab „üldsusele edastamisele“.

Allkirjad